

Zakon o lokalnih volitvah /ZLV/**(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili)****K a z a l o:**

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/.....	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/	1
1.2.1	Akti občinskega sveta po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/	2
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/	2
1.4	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/	2
1.5	Pristojnosti in naloge občinske volilne komisije po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/	2
1.5.1	Akti občinske volilne komisije po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/	3
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine	3
2.1	Volitve v občinske svete	4
2.1.1	Volilna pravica	4
2.1.2	Volitve	4
2.1.3	Volilni sistem.....	4
2.1.3.1	Večinske volitve	5
2.1.3.2	Proporcionalne volitve.....	5
2.1.4	Kandidiranje	6
2.1.5	Volilne enote.....	6
2.1.6	Volilni organi.....	6
2.1.7	Predstavniki in zaupniki kandidatov in list kandidatov	8
2.1.8	Glasovanje na voliščih.....	8
2.1.9	Ugotavljanje volilnih izidov	8
2.1.10	Naknadne in ponovne volitve	9
2.1.11	Varstvo volilne pravice.....	9
2.1.12	Volitve županov.....	9
2.1.13	Volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti	10
	Ključne besede.....	10
	Uporabljene kratice.....	10
	Viri.....	10

1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/**1.1 Pravna podlaga**

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a	43. člen	1

tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o lokalnih volitvah /ZLV/ Uradni list RS, št. 94/07-UPB3, 45/08, 83/12, 68/17, 93/20 – Odl US		2

1.2 Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/

tč.	pristojnosti in naloge občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Oblikuje volilne enote v občini.	9. člen 19. člen	8

		22. člen	
2	Ugotovi prenehanje mandata člana občinskega sveta in župana.	32. člen	7
3	Imenuje posebno občinsko volilno komisijo za volitve članov občinskega sveta; predstavnikov italijanske in madžarske narodnosti ter članov občinskega sveta - predstavnikov romske skupnosti.	33. člen	20
4	Imenuje občinsko volilno komisijo .	38. člen	23
5	Z aktom določi merila za določitev višine nadomestila članom volilnih organov.	45.a člen	19
6	Potrjuje mandate članov občinskega sveta.	100. člen	29
7	Lahko natančneje razmeji pristojnosti občinske volilne komisije in volilnih komisij krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti glede opravljanja in vodenja neposrednega tehničnega dela v zvezi z volitvami v svete ožjih delov občine; lahko določi, da volilne odbore imenujejo volilne komisije ožjih delov občin.	112. člen	34

1.2.1 Akti občinskega sveta po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/

tč.	akti občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Odlok o določitvi volilnih enot v občini.	9. člen 19. člen 22. člen	8
2	Sklep o prenehanju mandata člana občinskega sveta.	32. člen	7
3	Sklep o prenehanju mandata župana.	33. člen	20
4	Sklep o imenovanju članov občinske volilne komisije.	45.a člen	19

1.3 Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/

tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
1	Razpisuje volitve v svete ožjih delov občine.	111. člen	34

1.4 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Zagotavlja pomoč volilnim organom pri njihovem delu.	44. člen	

1.5 Pristojnosti in naloge občinske volilne komisije po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/

tč.	pristojnosti in naloge občinske volilne komisije	določba	pojasnilo
1	Občinski volilni komisiji lahko dajo politične stranke, druge organizacije občanov v občini ter občani najpozneje v 10 dneh po razpisu volitev svoje predloge za imenovanje predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov.	37. člen	20
2	Sprejme odločbo o razrešitvi člana volilnega odbora zaradi sorodstvenega razmerja.	37. člen	20
3	Imenuje volilne odbore.	38. člen	23
4	Imenuje tajnika na predlog občinske uprave.	39. člen	17
5	Pristojnosti občinske volilne komisije.	41. člen	24
6	Ob spremembi območja občine določi število potrebnih podpisov podpore kandidaturi.	2/54. člen 2/68. člen	17
7	Določi volišča.	76. člen	26
8	Obvesti volivce o dnevu glasovanja in o volišču, kjer so vpisani v volilni imenik.	77. člen	26
9	Ugotavlja volilne izide večinskih volitev in proporcionalnih volitev.	85. člen 86. člen 87. člen 88. člen	27
10	Sestavi poročila o izidu volitev v občini in jih pošlje županu najkasneje šest dni po dnevu glasovanja ter republiški volilni	1/90. člen	27

	komisiji in predstavnikom kandidatur.		
11	Objavi izid volitev v občini v občinskem uradnem glasilu.	2/90. člen	27
12	Izda potrdilo o izvolitvi izvoljenim kandidatom za člane občinskega sveta.	91. člen	27
13	Razpiše naknadne in ponovne volitve, nadomestne volitve župana, če mu je predčasno prenehal mandat po 37. a členu ZLS ter drugi krog županskih volitev, razen rednih.	92. člen 93. člen 94. člen 95. člen 2/105. člen 3/107. člen	28
14	Odloča o ugovoru zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja.	96. člen	29
15	V celoti ali deloma odpravi odločbo s katero je v postopku potrjevanja list kandidatov potrdila listo kandidatov, če sama, do roka za objavo potrjenih list kandidatov, ali na podlagi ugovora predstavnika katerekoli liste kandidatov ugotovi, da je lista kandidatov sestavljena v nasprotju z zakonom.	96.a člen	29
16	Odloča o ugovoru zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora.	98. člen	29
17	Lahko razveljavi glasovanje na volišču ter odredi ponovne volitve oziroma lahko sama ugotovi izid volitev v volilni enoti.	99. člen	29
18	Razpiše drugi krog ostalih volitev.	107. člen	33
19	Vodi in izvaja (poleg volilnih komisij teh skupnosti) volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti.	112. člen	34
20	Imenuje volilno komisijo za prve volitve sveta novoustanovljene krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti.	113. člen	34
21	Inšpektoratu, pristojnemu za notranje zadeve poda predlog za uvedbo postopka o prekršku zoper: <ul style="list-style-type: none"> • posameznika, ki v določenem roku ne obvesti pristojne volilne komisije o sorodstvenem ali drugem razmerju s kandidatom (peti odstavek 37. člena), • posameznika, ki poda lažno pisno izjavo o tem, da s kandidatom ni v sorodstvenem ali drugem razmerju (sedmi odstavek 37. člena) 	114.a člen	22

1.5.1 Akti občinske volilne komisije po Zakonu o lokalnih volitvah /ZLV/

tč.	akti občinske volilne komisije	določba	pojasnilo
1	Odločba o razrešivi člana volilnega odbora zaradi sorodstvenega razmerja.	37. člen	20
2	Sklep o imenovanju volilnih odborov.	38. člen	23
3	Sklep o imenovanju tajnika občinske volilne komisije.	39. člen	17
4	Sklep o določitvi števila potrebnih podpisov podpore kandidaturi.	54. člen	17
5	Sklep o določitvi volišč.	76. člen	26
6	Obvestilo volivcem o dnevu glasovanja in volišču, kjer so vpisani v volilni imenik.	77. člen	26
7	Poročilo o izidu volitev v občini.	90. člen	27
8	Potrdilo o izvolitvi za člana občinskega sveta.	91. člen	27
9	Razpis naknadnih volitev.	92. člen	28
10	Razpis ponovnih volitev.	93. člen	28
11	Odločba o ugovoru zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja.	96. člen	29
12	Odločba o ugovoru zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora.	98. člen	29
13	Sklep o razveljavitvi glasovanja na volišču.	99. člen	29
14	Sklep o imenovanju volilne komisije za prve volitve sveta novoustanovljene krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti.	113. člen	34
15	Predlog za uvedbo postopka o prekršku.	114.a člen	22

2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine

- 1 Ustava RS** v 43. členu določa, da je volilna pravica splošna in enaka. Vsak državljan, ki je dopolnil 18 let, ima pravico voliti in biti voljen. Zakon lahko določi, v katerih primerih in pod katerimi pogoji imajo volilno pravico tudi tujci.
- Volitve v občinske svete, volitve županov in volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti ureja **Zakon o lokalnih volitvah /ZLV/** (1. člen ZLV).
- Člani svetov, župani in člani krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti se volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem (2. člen ZLV).

2.1 Volitve v občinske svete

2.1.1 Volilna pravica

- 4** ZLV določa, da ima pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta vsak državljan RS, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti. Enako pravico ima tudi državljan druge države članice, ki ima potrdilo o prijavi stalnega prebivanja in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma potrdilo o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji. Pravico voliti člana občinskega sveta pa imajo tudi tujci, ki imajo stalno prebivališče v RS in so na dan glasovanja dopolnili 18 let starosti. Volilno pravico imajo navedene osebe v občini, v katerim imajo stalno prebivališče (5. člen ZLV). ZLS vsebuje še posebno določilo, po katerem imajo pravico voliti in biti voljeni za člana občinskega sveta - predstavnika italijanske oz. madžarske narodne skupnosti oz. romske skupnosti pripadniki te skupnosti, ki imajo volilno pravico (6. člen ZLV).
- 5** Volilna pravica se evidentira s splošnim občinskim volilnim imenikom, pri čemer se volilna pravica za volitve predstavnikov navedenih skupnosti evidentira s posebnim občinskim volilnim imenikom občanov - pripadnikov skupnosti. Glede vodenja volilne pravice, sestave volilnih imenikov in drugih vprašanj v zvezi z evidenco volilne pravice se smiselno uporabljajo določila zakona o evidenci volilne pravice (8. člen ZLV).

2.1.2 Volitve

- 6** Volitve v občinske svete so splošne in predčasne. Redne volitve se opravijo vsako četrto leto, predčasne pa v primeru, če se občinski svet razpusti pred potekom štiriletne mandatne dobe ali če hkrati odstopi večina članov občinskega sveta. Redne volitve razpiše predsednik državnega zbora, predčasne pa občinska volilna komisija, vendar le v primeru, če večina članov občinskega sveta odstopi (24., 26. člen ZLV). Redne volitve v občinske svete se opravijo tretjo nedeljo v novembru, predčasne volitve v občinski svet pa se opravijo najpozneje dva meseca po razpustu občinskega sveta (25. člen ZLV).
- 7** Ob navedenih pa ZLV določa še nadomestne volitve za primere, ko članu občinskega sveta, ki je bil izvoljen na večinskih volitvah, preneha mandat. V primeru, da pa je mandat prenehal članu, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah, postane član občinskega sveta tisti kandidat, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je prenehal mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata. Ob navedenem se nadomestne volitve razpišejo tudi v primeru, če kandidat, ki bi postal član občinskega sveta za preostanek mandatne dobe, v roku 8 dni ne sporoči, da sprejema funkcijo člana občinskega sveta, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata z liste kandidatov. Če takega kandidata ni, ga nadomesti kandidat z istoimenske liste v volilni enoti, v kateri je imela lista največji ostanek glasov v razmerju do količnika v volilni enoti. Če noben od kandidatov v 8 dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana občinskega sveta, se opravijo nadomestne volitve. Na nadomestnih volitvah se član izvoli za čas do izteka mandatne dobe občinskega sveta (29. - 32. člen ZLV).

2.1.3 Volilni sistem

- 8** Člani občinskih svetov se volijo po večinskem načelu (večinske volitve) ali po proporcionalnem načelu (proporcionalne volitve). ZLV določa, da se člane občinskega sveta voli po večinskem načelu, če šteje občinski svet manj kot 12 članov, če pa jih šteje več, pa se člani volijo po proporcionalnem načelu. Za ugotovitev navedenega števila članov občinskega sveta ter za določanje volilnih enot in števila članov občinskega sveta, ki se volijo v posamezni volilni enoti, se ne upošteva število članov občinskega sveta - predstavnikov italijanske oz. madžarske narodne

skupnosti ter predstavnikov romske skupnosti. Člane občinskega sveta - predstavnike italijanske oz. madžarske narodne skupnosti ter predstavnike romske skupnosti se voli po večinskem načelu (9. - 10. člen ZLV).

2.1.3.1 Večinske volitve

- 9 Pri volitvah o večinskem načelu se glasuje o posameznih kandidatih na način, da lahko volivec glasuje največ za toliko kandidatov, kolikor članov občinskega sveta se voli v volilni enoti. Izvoljeni so kandidati, ki so dobili največ glasov. V primeru, da se v volilni enoti voli en član občinskega sveta in sta dva kandidata dobila enako največje število glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb. Enako se z žrebom odloči o izvolitvi kandidata v primeru, da se v volilni enoti voli več članov občinskega sveta in sta zadnja dva kandidata dobila enako število glasov.

Kandidate za člane občinskega sveta, ki se volijo po večinskem sistemu, določijo politične stranke v občini in volivci v volilni enoti. Tako lahko vsaka politična stranka določi kandidate za člane občinskega sveta v vsaki volilni enoti. V posamezni volilni enoti pa lahko določi največ toliko kandidatov, kolikor članov se voli v volilni enoti.

Poleg navedenega pa lahko kandidate določijo tudi volivci s podpisovanjem, in sicer lahko določi kandidate v posamezni volilni enoti skupina najmanj 15 volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti. Vsaka skupina volivcev pa lahko v posamezni volilni enoti določi največ toliko kandidatov, kolikor članov občinskega sveta se voli v volilni enoti (11., 12. člen ZLV).

2.1.3.2 Proporcionalne volitve

- 10 Pri proporcionalnih volitvah se glasuje o listah kandidatov v volilni enoti. V primeru, da se glasuje o listah kandidatov, lahko volivec glasuje samo za eno listo kandidatov. Ob tem lahko na glasovnici pri listi kandidatov, za katero je glasoval, označi kandidata (samo enega), ki mu daje pri izvolitvi prednost pred ostalimi kandidati na listi (preferenčni glas) (13. člen ZLV). V primeru, da se glasuje o listah kandidatov v občini kot eni volilni enoti, se mandati dodelijo listam kandidatov po zaporedju najvišjih količnikov, ki se dobijo tako, da se število glasov za vsako listo kandidatov deli z vsemi števili od ena do števila članov občinskega sveta (D'Hondtov sistem). Z liste kandidatov je izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov je dobila lista (14. člen ZLV).
- 11 Če se glasuje o listah kandidatov po volilnih enotah, se število mandatov, ki jih dobi posamezna lista v volilni enoti, ugotovi s količnikom, ki se izračuna tako, da se skupno število glasov, oddanih za vse liste kandidatov v volilni enoti, deli s številom članov občinskega sveta, ki se volijo v volilni enoti. S tem količnikom se deli število glasov za listo. Listi pripada toliko mandatov, kolikokrat je količnik vsebovan v številu glasov za listo (15. člen ZLV).
- 12 Mandati, ki niso bili razdeljeni na navedeni način, se razdelijo na ravni občine na podlagi seštevka glasov, oddanih za istoimenske liste, ki so bile vložene v dveh ali več volilnih enotah. Tako se za razdelitev teh mandatov najprej gotovi, koliko mandatov bi pripadlo istoimenskim listam, sorazmerno številu glasov, ki so jih dobile v vseh volilnih enotah. To se ugotovi na podlagi zaporedja najvišjih količnikov, ki se izračunajo tako, da se seštevki glasov, ki so jih dobile istoimenske liste v vseh volilnih enotah, delijo z vsemi števili od ena do skupnega števila mandatov. Navedenim istoimenskim listam se pri delitvi mandatov na ravni občine dodeli toliko mandatov, kolikor znaša razlika med številom mandatov, ki bi jim pripadli po prejšnjem odstavku, in številom mandatov, ki so jih že dobile po prejšnjem členu v volilnih enotah. Mandati, ki jih dobijo istoimenske liste pri delitvi mandatov na naveden način, se dodelijo listam v volilni enoti, v kateri imajo največje ostanke glasov v razmerju do zgoraj navedenega količnika v volilni enoti (16. člen ZLV).
- 13 ZLS vsebuje tudi rešitev za primer, da sta dve listi kandidatov, ki prideta v poštevek za razdelitev mandatov, dosegli enak najvišji količnik po zaporedju količnikov. V tem primeru o dodelitvi mandatov med dvema listama odloči žreb (17. člen ZLV).

Posamezni kandidati pa so izvoljeni po vrstnem redu na listi, razen v primeru, če je najmanj četrtina volivcev, ki so glasovali za posamezno listo kandidatov, oddala preferenčne glasove za posamezne kandidatne liste. V tem primeru so z liste izvoljeni kandidati, ki so dobili največje število preferenčnih glasov po zaporedju največjega števila preferenčnih glasov, če število preferenčnih glasov posameznega kandidata presega 10 odstotkov števila vseh glasov, oddanih za listo. Če po tem pravilu ni izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov pripada posamezni listi, se preostali

mandati dodelijo kandidatom po vrstnem redu kandidatov na listi. Če sta zadnja dva kandidata z liste kandidatov, ki prideta v poštev za izvolitev, dobila enako število preferenčnih glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb.

Liste kandidatov za člane občinskega sveta, ki se volijo po proporcionalnem načelu, določijo politične stranke in volivci v volilni enoti. Na listi kandidatov je lahko največ toliko kandidatov, kolikor članov se voli v volilni enoti. Vsaka politična stranka v občini lahko določi po eno listo kandidatov v vsaki volilni enoti. Glede določitve liste kandidatov, ki jih določijo politične stranke in volivci, veljajo enaka pravila kot v primeru določitve kandidatov, ki kandidirajo po večinskem volilnem sistemu.

2.1.4 Kandidiranje

- 14 Vsakdo lahko kandidira samo v eni volilni enoti in samo na eni volilni listi (69. člen ZLV). Za vsako kandidaturo pa je potrebno pisno soglasje kandidata, ki je nepreklicno (70. člen ZLV).
- 15 Politična stranka ali volivci, ki v volilni enoti določijo več kot enega kandidata za člana občinskega sveta, morajo določiti kandidate oziroma kandidatne liste tako, da pripada vsakemu od obeh spolov najmanj 40% kandidatur oziroma mest na kandidatni listi ter svoje kandidate oziroma kandidate na prvi polovici kandidatne liste razporediti izmenično po spolu. Navedeno ne velja za kandidatne liste, na katerih so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, pri čemer mora biti na kandidatni listi, na katero so uvrščeni trije kandidati oziroma kandidatke, najmanj en predstavnik vsakega od spolov (70. a člen ZLV).
- 16 V skladu z ZLV se kandidate oz. liste kandidatov predložijo občinski volilni komisiji najpozneje 25. dan pred dnevom glasovanja do 19. ure. Glede postopka potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov in njihove objave se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah v državni zbor.
- 17 Kot določa ZLV se kandidate za člane občinskega sveta v posamezni volilni enoti lahko določi s podpisovanjem skupina volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti, če so volivci državljani druge države članice EU, ki nimajo prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pa začasno prebivališče. Potrebno število podpisov je najmanj 1% od števila volivcev v volilni enoti na dan razpisa volitev, vendar ne manj kot 30 in ne več kot 1000. Če se v času do razpisa rednih volitev spremeni območje občine, če se območje občine razdeli na več volilnih enot ali pa se spremeni območje volilnih enot, ugotovi potrebno število podpisov občinska volilna komisija (54. člen ZLV). Listo kandidatov (kandidiranje po proporcionalnem sistemu) v volilni enoti pa lahko določi s podpisovanjem skupina volivcev, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti, če so volivci državljani druge države članice EU, ki nimajo prijavljenega prebivališča v Republiki Sloveniji, pa začasno prebivališče. Potrebno število podpisov je najmanj 1% od števila volivcev v volilni enoti na dan razpisa volitev, vendar ne manj kot 30 in ne več kot 1000. Enako kot velja za primer kandidiranja po večinskem sistemu, v primeru spremembe območja občine ali volilnih enot do razpisa volitev ugotovi potrebno število podpisov občinska volilna komisija (54. člen ZLV) (68. člen ZLV).

2.1.5 Volilne enote

- 18 Za večinske volitve članov občinskega sveta se v občini oblikujejo volilne enote. V primeru, da občinski svet ne šteje več kot sedem članov, se lahko vsi člani občinskega sveta volijo v občini kot eni volilni enoti. Volilne enote se oblikujejo tako, da en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Pri večinskih volitvah se v vsaki volilni enoti praviloma voli en član občinskega sveta. Če pa je smotrno zaradi oblikovanja volilnih enot, se pa lahko v eni volilni enoti voli tudi več članov, vendar ne več kot trije. Pri proporcionalnih volitvah pa se za volitve članov občinskega sveta lahko oblikujejo volilne enote tako, da se v vsaki volilni enoti voli najmanj pet članov občinskega sveta. Če pa občina ni razdeljena na volilne enote, se za volilno enoto šteje območje občine. Območje občine je ravno tako volilna enota za volitve članov občinskega sveta - predstavnikov italijanske oz. madžarske narodne skupnosti ter predstavnikov romske skupnosti (19. - 23. člen ZLV).

2.1.6 Volilni organi

- 19 Volilni organi za lokalne volitve so samostojni in neodvisni organi občin. Funkcija članov volilnih organov pa je častna. Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnih organih ob vsakih splošnih volitvah, ki obsegajo redne in predčasne volitve v občinski svet, nadomestne volitve v občinski svet, če v občini niso oblikovane volilne enote, in redne ter nadomestne volitve župana v prvem in

drugem krogu, pravico do enkratnega nadomestila, in sicer: • predsednik in tajnik občinske volilne komisije v znesku, ki je enak 50 % osnovne mesečne plače za poklicno opravljanje funkcije župana v občini; • namestnik predsednika občinske volilne komisije in namestnik tajnika v znesku, ki je enak 80% nadomestila predsednika občinske volilne komisije; • člani občinske volilne komisije in njihovi namestniki v znesku, ki je enak 20% nadomestila predsednika občinske volilne komisije. Pravico do ustreznega nadomestila imajo tudi predsednik, namestnik predsednika, člani, tajnik in namestnik tajnika posebne volilne komisije iz tretjega odstavka 33. člena ZLV v višini 50% nadomestila, določenega v drugem odstavku 45.a člena ZLV. Ob vsakih drugih volitvah, razen iz drugega odstavka 45.a člena ZLV, so člani volilnih organov, ki sodelujejo na volitvah, upravičeni do ustreznega nadomestila, ki ga glede na obseg volilnih opravil, ob upoštevanju določbe drugega odstavka tega člena, določi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občinskega sveta najpozneje deset dni po razpisu volitev. Merila za določitev višine nadomestila iz četrtega odstavka 45.a člena ZLV se določijo z aktom občinskega sveta. Predsednik in člani volilnih odborov ter njihovi namestniki, ki vodijo glasovanje na volišču na dan glasovanja, določenega z aktom o razpisu volitev, imajo za svoje delo na volitvah pravico do nadomestila v višini, kot je določena za volilne odbore za volitve in referendum na državni ravni. Nadomestila, ki jih določa 45.a člen ZLV, se izplačajo na podlagi akta o imenovanju volilnega organa (45.a člen ZLV).

- 20** Volitve v občinske svete vodijo in izvajajo občinske volilne komisije, določene naloge pri izvedbi lokalnih volitev pa izvaja tudi Državna volilna komisija. Za volitve članov občinskega sveta - predstavnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti se imenuje posebna volilna komisija (33. člen ZLV).
- 21** Občinsko volilno komisijo in volilno komisijo volilne enote sestavljajo predsednik in trije člani pri čemer se predsednik in njegov namestnik imenujeta izmed sodnikov ali izmed drugih diplomiranih pravnikov, ostali člani pa se imenujejo po predlogu političnih strank, drugih organizacij občanov ter občanov. V sestavi posebne volilne komisije pa morata biti vsaj en član in en namestnik pripadnika narodne oz. romske skupnosti. Občinska volilna komisija in volilna komisija volilne enote imata tajnika, ki ga imenujeta na predlog občinske uprave (35. člen ZLV).
- 22** Volilni odbor pa sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki. Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki se imenujejo izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini. Predloge za imenovanje predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov občinski volilni komisiji lahko podajo politične stranke, druge organizacije občanov v občini ter občani najpozneje v desetih dneh po razpisu volitev. Predlagatelj mora ob vložitvi predlogov za vsakega od kandidatov za predsednika in člana volilnega odbora oziroma njune namestnike priložiti njegovo pisno izjavo, da soglaša z imenovanjem v volilni odbor, in njegovo pisno izjavo, da bo najpozneje v treh dneh po javni objavi kandidatov oziroma list kandidatov obvestil pristojno volilno komisijo o sorodstvenem ali drugem razmerju s kandidatom. ZLV namreč določa, da predsednik, član volilnega odbora in njun namestnik ne more biti zakonec, oče, mati, otrok, sestra ali brat, posvojitelj ali posvojenec kandidata v volilni enoti, v kateri je ta volilni odbor imenovan, niti ne more živeti s kandidatom v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti. Predsedniku, članu volilnega odbora in njunemu namestniku, ki je s kandidatom v sorodstvenem ali drugem razmerju, preneha funkcija v volilnem odboru, pristojna volilna komisija pa ga razreši in imenuje nadomestnega predsednika oziroma člana volilnega odbora ali njunega namestnika. Kandidat za nadomestnega predsednika volilnega odbora oziroma člana ali njunega namestnika mora priložiti pisno izjavo, da soglaša z imenovanjem v volilni odbor, in pisno izjavo o tem, da ni v sorodstvenem ali drugem razmerju (37. člen ZLV). Na tem mestu moramo opomniti še na določilo 114.a člena ZLV, ki določa, da se posameznik, ki v določenem roku ne obvesti pristojne volilne komisije o sorodstvenem ali drugem razmerju s kandidatom (peti odstavek 37. člena) oziroma posameznik, ki poda lažno pisno izjavo o tem, da s kandidatom ni v sorodstvenem ali drugem razmerju (sedmi odstavek 37. člena), kaznuje z globo 600 € za prekršek. Naloge prekrškovnega organa opravlja inšpektorat, pristojen za notranje zadeve. Pristojna občinska volilna komisija, ki ugotovi kršitve, pa mora prekrškovnemu organu podati predlog za uvedbo postopka o prekršku (114.a člen).
- 23** Občinsko volilno komisijo v občini imenuje občinski svet, volilne odbore pa občinska volilna komisija. Občinska volilna komisija se imenuje za štiri leta, volilni odbor pa za vsake volitve. Če bi članom občinske volilne komisije prenehal mandat v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev (38. člen ZLV). Občinska volilna komisija ima tajnika, ki ga imenuje na predlog občinske uprave (39. člen ZLV).
- 24** ZLV določa volilnim organom naslednje naloge:

1. Republiška volilna komisija:

- skrbi za enotno uporabo določb zakona, ki ureja volitve v državni zbor, v delu, ki se uporabljajo tudi za lokalne volitve in se nanašajo na volilne postopke;
- daje občinskim volilnim komisijam strokovna navodila v zvezi z izvajanjem določb zakona, ki ureja volitve v državni zbor, v delu, ki se uporabljajo tudi za lokalne volitve in se nanašajo na volilne postopke;
- predpiše obrazce za izvrševanje tega zakona;
- določa enotne standarde za volilni material in druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil. (40. člen ZLV).

2. Občinska volilna komisija:

- skrbi za zakonitost volitev v občinski svet;
- potrjuje posamične kandidature oziroma liste kandidatov in sestavlja sezname kandidatov oziroma list kandidatov;
- določa volišča;
- imenuje volilne odbore;
- ugotavlja rezultate glasovanja in razglasi, kateri člani občinskega sveta so izvoljeni ter daje poročila o izidu volitev;
- opravlja in vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami;
- opravlja druge naloge, ki jih določa ZLV (41. člen ZLV).

3. Volilni odbor na volišču:

- vodi glasovanje na volišču,
- ugotavlja izid glasovanja na volišču (43. člen ZLV).

2.1.7 Predstavniki in zaupniki kandidatov in list kandidatov

25 Pri delu občinske volilne komisije so lahko navzoči predstavniki kandidatov in list kandidatov, pri delu volilnih odborov pa zaupniki kandidatov in list kandidatov, ki jih določi predlagatelj kandidata oziroma liste kandidatov ob predložitvi kandidature občinski volilni komisiji. V skladu z ZLV lahko omenjeni predstavniki in zaupniki opozorijo predsednika volilnega organa na nepravilnosti (46., 47. člen ZLV).

2.1.8 Glasovanje na voliščih

26 Glede organizacije in dela na voliščih ter glasovanja se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah v državni zbor, če ni z ZLV drugače določeno. Volišča določi občinska volilna komisija in o dnevu glasovanja ter o volišču obvesti volivce, kjer so vpisani v volilni imenik. Volivci, ki so na dan glasovanja odsotni, lahko glasujejo na posebnem volišču na sedežu občinske komisije v roku, določenem z ZLV. Volivci, ki so oskrbovanci domov za starejše in nimajo stalnega prebivališča v domu, in volivci, ki so na zdravljenju v bolnišnicah, lahko glasujejo po pošti, če to sporočijo občinski volilni komisij najkasneje 7 dni pred dnevom glasovanja. Volivci, ki pa se zaradi bolezni ne morejo sami zglasiti na volišču, kjer so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, če to sporočijo občinski volilni komisiji najkasneje 3 dni pred dnevom glasovanja. Volivci glasujejo na voliščih v skladu z določili ZLV. (75. - 83. člen).

2.1.9 Ugotavljanje volilnih izidov

27 Glede ugotavljanja izida na volišču in glede ugotavljanja volilnih izidov v volilni enoti in v občini se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah v državni zbor, če ni z ZLV drugače določeno. Pri ugotavljanju volilnega izida večinskih volitev občinska volilna komisija ugotovi, koliko glasov so dobili posamezni kandidati in kateri kandidat je izvoljen. Pri ugotavljanju volilnega izida proporcionalnih volitev, pri katerih se glasuje o listah kandidatov, pa občinska volilna komisija ugotovi, koliko glasov je dobila posamezna lista kandidatov, koliko mandatov pripada posamezni listi in kateri kandidati s posamezne liste so izvoljeni. Kadar se pri proporcionalnih volitvah delijo mandati v volilni enoti in na ravni občine, občinska volilna komisija ugotovi, koliko mandatov se dodeli istoimenskim listam kandidatov na ravni občine in kateri kandidati so izvoljeni. Izid glasovanja po pošti ugotavlja občinska volilna komisija, pri čemer upošteva glasovnice, ki so prispele po pošti do 12. ure na dan po dnevu glasovanja. Ovojnice z glasovnicami morajo imeti poštni žig z datumom ali pa morajo biti ovojnica priložene listine, iz katerih je razviden datum njihove oddaje na pošto. Glasovnice, ki so prispele po pošti, in katerih ovojnice niso opremljene na naveden način so neveljavne.

O izidu volitev sestavi občinska volilna komisija poročilo, ki ga pošlje županu občine, Državni volilni komisiji ter predstavnikom kandidatur oziroma list kandidatov. Ob tem pa občinska volilna komisija objavi izid volitev v občinskem uradnem glasilu in izda izvoljenim kandidatom za člane občinskega sveta potrdilo o izvolitvi (84. - 91. člen).

2.1.10 Naknadne in ponovne volitve

- 28 Naknadne volitve se razpišejo, če v volilni enoti ali na posameznem volišču ni bilo izvedeno glasovanje na dan, ki je določen za glasovanje. Naknadne volitve, ki se morajo opraviti najkasneje v 30 dneh od dneva, ki je bil določen za glasovanje na splošnih oz. nadomestnih volitev, razpiše občinska volilna komisija.

Ponovne volitve pa se opravijo, če občinska volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko bile vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve. Ponovne volitve se opravijo tudi v primeru, če občinski svet ne potrdi člana občinskega sveta oz. če sodišče na podlagi pritožbe razveljavi potrditev mandata člana občinskega sveta in občinska volilna komisija ugotovi, da je zaradi tega potrebno opraviti ponovne volitve. Ponovne volitve razpiše občinska volilna komisija in se opravijo v roku, določenem z ZLV (92. - 95. člen ZLV).

2.1.11 Varstvo volilne pravice

- 29 Zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja ima vsak kandidat oz. predstavnik kandidature ali liste kandidatov pravico vložiti ugovor pri občinski volilni komisiji do roka, določenega za predložitev liste kandidatov. O ugovoru pa mora občinska volilna komisija odločiti v postopku potrjevanja kandidatur oz. list kandidatov najpozneje v roku 48 ur od izteka roka za predložitev kandidatur oz. list kandidatov. Zoper odločbo volilne komisije, s katero se zavrne kandidatura oziroma lista kandidatov ali ugovor, lahko vsak kandidat ali predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore v 48 urah po prejemu odločbe, sodišče pa mora o pritožbi odločiti najpozneje v 48 urah.

Ob navedenem ima vsak kandidat, predstavnik kandidature oz. liste kandidatov zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora pravico vložiti ugovor pri občinski volilni komisiji najpozneje naslednji dan po glasovanju. Občinska volilna komisija pa mora o ugovoru odločiti najkasneje četrty dan od dneva glasovanja. Če občinska volilna komisija ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču oz. pri delu volilnega odbora oz. so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču ter odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev občinske volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev mandatov, pa ima vsak kandidat, predstavnik kandidature oz. liste kandidatov pravico vložiti pritožbo na upravno sodišče. Pritožba se lahko vloži v 15 dneh od konstitutivne seje občinskega sveta, na kateri občinski svet potrdi mandate članov občinskega sveta in ugotovi izvolitev župana (96. - 102. člen ZLV).

2.1.12 Volitve županov

- 30 Pravico biti voljen za župana ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost. Pravico voliti župana pa ima vsak občan, ki ima volilno pravico pri volitvah v občinski svet (103. člen ZLV).
- 31 Redne volitve županov razpiše predsednik Državnega zbora Republike Slovenije in se opravijo hkrati z rednimi volitvami v občinske svete. Poleg rednih volitev župana pa ZLV za primere predčasnega prenehanja mandata župana predvideva tudi institut nadomestnih volitev. Slednje se torej opravijo, če županu preneha mandat pred potekom mandatne dobe. Nadomestne volitve pa razpiše občinska volilna komisija (104. člen ZLV).
- 32 ZLV določa, da glede določanja kandidatov za župana veljajo smiselno določbe ZLV o kandidiranju za večinske volitve v občinski svet. Kadar pa določa kandidata skupina volivcev s podpisovanjem, je potrebno število podpisov najmanj 2% od števila volivcev v občini na dan razpisa volitev, vendar ne več kot 2500 (106. člen ZLV)
- 33 Za župana je izvoljen kandidat, ki dobi večino veljavnih glasov. V primeru, da noben kandidat ne dobi zadostne večine, se opravi drugi krog volitev med kandidatom, ki sta dobila največ glasov. Če je več kandidatov dobilo enako najvišje število glasov ali če je dvoje ali več kandidatov dobilo enako drugo najvišje število glasov, se izbira kandidatov za drugi krog določi z žrebom. Drugi krog

volitev razpiše Državna volilna komisija, drugi krog ostalih volitev pa občinska volilna komisija. Drugi krog se opravi 14 dni po prvem krogu volitev (107. člen ZLV).

2.1.13 Volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti

34 Za volitve članov svetov četrtnih skupnosti se smiselno uporabljajo določila ZLV, ki veljajo za volitve v občinski svet, za volitve članov krajevnih skupnosti in članov svetov vaških skupnosti pa določila, ki veljajo za večinske volitve v občinski svet.

Kandidate za člane krajevne, vaške oz. četrtne skupnosti lahko določi s podpisovanjem skupina najmanj desetih volivcev. Politična stranka pa določi kandidate po postopku, določenimi z njenimi pravili. Pri določanju kandidatov pa morajo sodelovati najmanj trije člani stranke, ki imajo volilno pravico.

Redne volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti se opravijo istočasno kot redne volitve v občinske svete, razpiše pa jih župan.

Volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti vodi in izvaja občinska volilna komisija (109. - 114. člen ZLV).

Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, pristojnosti, občinski svet, župan, občinska uprava, občinska volilna komisija, lokalne volitve.

Uporabljene kratice

Ustava RS - Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).
ZLV - Zakon o lokalnih volitvah /ZLV/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB3, 45/08, 83/12, 68/17, 93/20 Odl US).

Viri

Ustava in zakoni

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).
Zakon o lokalnih volitvah /ZLV/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB3, 45/08, 83/12, 68/17, 93/20 Odl US).